

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 262. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591133020048/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

e) Falster sigter her på én gang til Københavns genopførelse efter 1728 og til den ønskede genskabelse af dansk litteratur og videnskabelighed.

f) Falster bruger her ordet Museum i sin gamle betydning, jfr. *Nucleus Latinitatis etc.*, Ed. 2., Havnæ 1722: »Museum, et Studerekammer; it. et Collegium, en Stæd beskikket for de studerende at boe tilsammen eller at holde Sammenkomst udj.» Måske mener dog F. her ikke blot sit studerekammer, men hele den lærde skole (og dennes bibliotek).

I. DISCURS.

a) Disse ord står i originalen på hebraisk.

b) Povel Juel, som d. 8. Marts 1723 henrettedes i København som skyldig i majestætsforbrydelse, var en norsk æventyrer og projectmager, oprindelig prokurator, senere byfoged i Bergen og 1711 amtmand over Lister og Mandals amt, men atter suspenderet 1718. Senere indlod han sig i forbindelse med den svenske generalmajor friherre Coyet og den holstenske major Hörling og smedede sammen med dem nogle højt vidtløftige og æventyrlige planer om at sende ekspedition til Grønland og ydermere søge at løsrive Island, Færøerne og endogså Norge, for at underlægge dem hertug Karl Frederik af Holsten. Men anslagene røbedes af postmesteren i København Chr. Erlund, en iøvrigt lidet agtværdig person, som åbnede hans breve; Juel arresteredes Febr. 1723 og blev efter et pinligt forhør dømt til døden. Juel var også dansk digter og havde bl. a. 1721 udgivet et anseligt digt »Et lykkeligt liv«, der vandt stort bifald hos samtid og eftertid, samt 1722: »Den gode bonde«. — Jfr. bl. a. C. Deichman og Werlauff, *Om P. J.* (Kria. 1859); Constantius Flood, *P. J.* (Mandal 1876); *Danske Samlinger III* 47 ff.; Edv. Holm, *Danm.-Norges Hist.* 1720--1814, I s. 286 ff.

c) Den berømte italienske læge og matematiker Hie-